

Učiteljska tiskarna

—t Novi zadružniki se sprejemajo vsak mesec na seji upravnega sveta in nadzorstva Učiteljske tiskarne. Prijavite se čimprej svojemu sreskemu poverjeniku ali pa naravnost Učiteljski tiskarni. Vsak zaveden učitelj, vsaka zavedna učiteljica naj bo zadružnik in odjemalec blaga. Letos je pristopilo že lepo število novih zadružnikov. — Svoji k svojim!

—t Nove napise na lepenci za oddelke in razrede osnovnih in višjih ljudskih šol je založila Učiteljska tiskarna. — Napisi ustrezajo zahtevam okrožnega razpisa kraljevske banske uprave. Pri naročilih navedite, koliko ima šola oddelkov osnovne in koliko oddelkov višje ljudske šole. Da se bodo čimprej udomačili po zakonu določeni razredi, nabavite za vse učilnice pravilne napise.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveči in JUU

—l Kako si zamišljajo učiteljsko stalnost. »Branik« od 4. marca prinaša uvodnik »Naša prosveča«, ki se končuje takole: Izmenjava prosvetnih delavcev, predvsem učiteljev in profesorjev, ki naj poprej sami spoznajo našo državo in njene potrebe, preden pričenjajo o tem kaj učiti. To nalogo izpolnjuje doslej edino naša vojska, želeli bi, da bi tudi pri prosveti mogli zaznamovati napredek v tej smeri.

—l O namestitvi 500 novih učiteljev piše celjska »Nova doba« 4. marca in pravi med drugim: Nadprodukcija učiteljskega naraščaja pri nas v Sloveniji zahteva energične korake za pravične namestitve. Obstoj zasebnih učiteljskih nima moralne upravičenosti.

—l Za bodočega slovenskega učitelja je naslov članka v 3. številki »Orača«. Člankar se zavzema za to, naj bi prihajal učiteljski naraščaj iz kmečkih družin. Da bi bilo to omogočeno, predlaga člankar sledeči način: 1. Osnuje se zadruga, ki naj iz javnih in zasebnih sredstev čimprej ustanovi velik zavod v Ljubljani in podoben zavod v Mariboru z imenom: »Slomškovo učiteljski dom«, za gojenje iz kmečkih družin, ki se bodo pripravljali na učiteljski poklic. V tem zavodu bodo imeli za časa študija na učiteljskišči dobro vzgojo in ceneno oskrbo. Zadruga bo internat vodila in ga vzdrževala s pridobivanjem podpor od članstva Kmečke zveze (morda v živilih), od Kmetijske zbornice, iz javnih sredstev in iz oskrbnine gojencev. 2. Obstojča zasebna ženska učiteljska se naprošajo, da sprejemajo v svoje zavode kmečka dekleta po številnem razmerju kmečkega stanu do drugih stanov (6:4). Z ozirom na težke gospodarske razmere slovenskih kmetij naj se kmečkim učenkam nudijo cenejša mesta. 3. Zahtevamo, da se zopet omogoči vstop na učiteljskišča iz dovršene meščanske šole in na ta način ustvari večja možnost dostopa kmečke mladine na učiteljskišča. 4. Dokler ne more priti do oživitvenja predloga pod točko 1., naj se začasno poišče in priredi internat vsaj za 20–30 kmečkih učencev, ki študirajo na učiteljskišči v Ljubljani, in začasen internat za prav tolikšno število kmečkih učiteljskihnikov v Mariboru.

Mladinska matica

—mm Mladinska matica je poslala nekaj števil »Našega roda« in knjig na razstavo Jugoslovanske knjige v Brnu.

—mm Ocena. O Ravljenovem »šimeju iz Roža« piše »Mentor« v svoji 7. številki: Ravljenova mladinska povest iz koroških krajev seznaja slovensko mladino z življenjem in trpljenjem naših bratov onstran Karavank in z lepoto te narodno naše zemlje ter je obenem lep spomenik boritelju za naše narodne pravice ob Dravi in Zili — rajnemu Fr. Grafenauerju. Pisatelj je koroški nastroj dobro zadel in je gotovo tudi v srcih mladine, ki je njegovo povest brala, vzbudil ljubezen in zanimanje za — zibelko slovenstva, ki jo kaže naslovna slika Gasparjeve, kateri je tudi zgodbo samo v svojem stilu narodopisno zvesto ilustriral. Tudi obe drugi knjigi,

—t Največja izbira učil za ljudske, meščanske in srednje šole je v Knjigarni Učiteljske tiskarne. Ne odlašajte naročil na začetek šolskega leta. Oglejte si ob priliki našo zalogo in naročite, kar rabite. Pošljemo, kadar želite.

—t Bajžlove: Vesele ure, I. del. Kdor ima to knjigo, ni nikoli v zadrugi pri izbiri primernih iger.

—t Za pirhe poklonite krasen pisemski papir, izvrstna nalivna peresa, albume, keramične in marmorne izdelke, vizitke itd. Vse dobite v veliki izbiri v Knjigarni Učiteljske tiskarne.

—t Ne pozabite, da si lahko otvorite pri Učiteljski tiskarni tekoči račun. Ne odlagajte na začetek šolskega leta, ko bo sila, začnite zbirati že sedaj!

—l O ekspoziciji prosvetnega ministra Magaraševiča piše tudi »Jutro« od 5. marca v uvodniku: Proračunska razprava v skupščini.

—l »Sola in prosveta.« Pod tem naslovom prinaša »Jutro« od 3. marca uvodnik, ki se končuje tako: Dokler ne bomo učiteljskemu stanu zagotovili gnetnega obstoja in zaščite položaja ter mu osigurali ugleda, ki mu gre, bo naša narodna prosveta vedno pastorka in prosvetni ministri bodo morali še čisto govoriti o pismeni in nepismeni Jugoslaviji, kakor je predvčerajšnjim to storil g. minister Magaraševič.

—l Šole, ki so premalo poslane za odkup Prešernove rojstne hiše, kritizira »Slovenec« od 5. marca.

—l O našem šolstvu polemizira z »Jutrom« »Slovenec« od 4. marca.

—l Številčne podatke šolstva v Sloveniji prinaša »Domoljub« od 2. marca.

—l Priznanje ljudskošolskih spričeval. Minister prosvete je na osnovi st. 2. paragrafa 7. zakona o uradnikih in na osnovi st. 3. paragrafa 61. zakona o proračunskih dvanajstih za avgust 1. 1935. in marc 1. 1936. in čl. 7. in 8. uredbi o razmerju strokovnih šol do srednjih in fakultetnih od 1. maja 1933. po zaslišanju mnenja glavnega prosv. sveta (S. br. 1493/35) na seji 26. februarja 1937. s svojim odlokom O. P. br. 47.205 z dne 8. decembra 1. 1937. odločil, da velja do 31. oktobra 1. 1924. dovršena osemrazredna osnovna šola v Sloveniji toliko kakor dovršena meščanska ali nižja gimnazija, osem let dovršenih na petrazrednici ali šestrazrednici toliko kakor dva razreda meščanske ali srednje šole, in osem let na eno-razrednici do štirirazrednicah toliko kakor dovršena štirirazredna osnovna šola. S tem je preklican odlok P. br. 10.952/34 z dne 14. februarja 1. 1935. (»Domovina«, 3. III.)

—l Prizadevanje Alianse ženskih pokretov za državne in samoupravne uradnice. Pod tem naslovom prinaša »Jutro« od 8. marca obširno poročilo o sprejemu delegacije Alianse ženskih pokretov pri g. predsedniku vlade in pri g. ministru financ. V tej delegaciji je bila tudi zastopnica JUU.

to je »Ovčarja Runa« in »Nano, malo opico« v splošnem kritiki pohvali, zdí se mu pa, da je živalskih motivov v naši mladinski književnosti zadnjih let preveč.

—mm Drugi zvezek »Cicibanove knjižice« pojde te dni v tisk. Drugi zvezek bo bolj zanimiv od prvega. Vseboval bo originalno, še neobjavljeno gradivo. Tudi ilustracije bodo povsem nove. Pri sestavi tega zvezka je sodelovalo z nasveti in gradivom predvsem učiteljstvo prvih razredov. Zato bo knjižica s svojim sistematično urejenim gradivom v vselej posebno učiteljstvu prvih razredov, ki v svojih prvih berilih nimajo dovolj primerne čitve. Knjižica izide še v tem mesecu. V načrtu je še tretji zvezek, ki izide v maju. Opozarjamo že sedaj na oba zvezka.

ljane preko Trsta, Benetk, Milana, Torina, Alp, Bourga v Pariz. II. del. Razstava v Parizu, Pariz sam in pot nazaj. II.—III.

—r V kmetijskem radiu bo v nedeljo, 13. marca, ob 17. uri predaval gosp. inž. Rado Lah: Pomladno oskrbovanje travnikov.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priloga: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, fotoaparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Stanovska organizacija JUU

iz izvršnega odbora

—iz Pozdravne brzojavke in izraze solidarnosti so poslala izvršnemu odboru odnosno njegovemu predsedniku Ivanu Dimniku sledeča sreska društva: Sresko društvo Pregrad — Sresko društvo Dojransko — Sresko društvo Štip — Sresko društvo Krk — in učiteljstvo sedmerih političnih srezov, zbrano v Užicah.

—iz Članski sezname. Sreskim učiteljskim društvom so poslani potom banovinskih sekcij članski sezname. Priporoča se sreskim društvom, da članarino in sezname pošljejo čimprej svojim sekcijam, a najkasneje do 1. aprila. — V smislu odloka upravnega odbora JUU pošljejo sreska društva dunavske banovine članske sezname in članarino izvršnemu odboru najkasneje do 1. aprila 1938. — Uprava JUU.

—iz Odobrenje za »Jugoslovenec«. Na osnovi mišljenja Glavnega prosvetnega sveta S. br. 1502/37 sprejete na 2284. rednem sešanku z dne 26. januarja 1938. odločam, da se mladinski list »Jugoslovenec«, ki ga izdaja Jugoslovensko učiteljsko združenje, sme nabavljati za knjižnice narodnih in meščanskih šol. — Prosvetni ministri Dim. Magaraševič.

—iz Lep prispevek za učiteljsko siročad. Državna narodna šola »Ljubomir Nenadović« v Valjevu je vplačala v socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja za učiteljstvo in njegovo siročad 400 din kot dohodek zabave. Posebno zahvalo izrekamo šoli in darovalcem na zabavi za tako lepo darilo. — Izvršni odbor JUU.

Iz društev Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GOR. bo zborovalo v petek, dne 18. marca t. l., ob pol 10. uri v ljudski šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Razen običajnih točk sta na dnevnem redu predavanje tovariša Zerjava Alberta »Iz moderne didaktike jezikovnega pouka« ter tovariša predsednika »O učiteljskem konviktu«. Dokažite svojo stanovsko zavednost s polnoštevilno udeležbo na zborovanju. Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LITVI bo zborovalo v petek, 18. marca 1938., takoj po prihodu zidanoškega vlaka, t. j. ob 9. uri, pri Mikliču v Ljubljani. Dnevni red: 1. Poročila predsednika, tajnika, blagajnika in ostalih odbornikov, čitanje došlih pismov itd. 2. Pedagoško predavanje banskega šolskega nadzornika g. Milka Jegliča »Iz metodike računstva«. 3. Nato slede slučajnosti in prosti predlogi. — Pri vseh točkah dnevnega reda, poročilih in dopisih sledi debata. — Vabimo vse članstvo k polnoštevilni udeležbi! Zaostankarje naprošamo, da uredijo svoje zadeve pri tov. blagajniku pred zborovanjem. Predsedstvo.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V LOGATCU zboruje v petek, dne 18. marca t. l., ob pol 9. uri v ljudski šoli na Rakeku. Na dnevnem redu bomo pretresali vsa vprašanja, ki tangirajo naš stan in šolstvo, organizacijske zadeve in naše gospodarstvo. Poleg tega bo referiral sreski šolski nadzornik o temi: »Od formalnih stopenj do strnjene pouka v delovni šoli.« — Vse šole prosimo, da nam do tega dne vrnejo izpolnjene anketne pole, ki so jih te dni dobili. Na zborovanje bomo ponudili v nakup tudi brošuro tov. Menceja »Slovenska šola in učitelj«. Apeliramo na vse, da pokupijo poslane brošure ter s tem koristijo dobri stvari in omogočijo agilnemu učiteljskemu pokretu do izjave novih. — Pridite vsi, stanovska zavest bodi naš ponos! Odbor.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO PTUJ bo zborovalo v petek, dne 18. marca 1938., ob pol 9. uri v Ptuju v Mladiki z običajnim dnevnim redom. Referat ima tov. Majhen Vladimir o temi: Gospodarske strani narodnostnega vprašanja Slov. gor. Tovariši, ki ste sprejeli anketne pole, prinesite jih. Ne pozabimo tudi na pedagoško skrinjico. Odbor.

Poročila

— SRESKO UČIT. DRUŠTVO MARIBOR LEVI BREG je zborovalo 12. t. m. v ljudski šoli v Krčevini pri Mariboru. Navzočih 68, t. j. 75 %, odsotnih 21, opravičilo se jih je 10. Ob otvoritvi se je tov. predsednik spomnil našega književnika klasika g. Otona Zupančiča ob priliki njegove 60-letnice. Nato je objavil najvažnejše dopise in važne pojave v naši stanovski, službeni in pedagoški situaciji. V tej zvezi je informiral kot poročevalec obsejno in manjšinsko-šolskega odseka naše sekcije tudi zborovalce o zbranih šolstvenih podatkih iz 4 severnih obsejnih srezov.

Burno pozdravljen je nato predaval priznani naš zgodovinar g. prof. F. Baš o »Zgodovinskih slikah kulturnega, gospodarskega in nacionalnega razvoja obmejnih Slovencev«. Njegova globoko zasnovana in historično, geo- in kozmopolitično podprta izvajanja, važna za krajevne študije, so zborovalci sprejeli z velikim odobravanjem. Predavanju je sledila zanimiva diskusija. — Tov. predsednik je ob pritrjevanju navzočih pojasnil potrebo nove stalne točke pri bodočih zborovanjih, namreč »Obravnavo najaktualnejših stanovskih, službenih in pedagoških zadev, za kar je vprašanja, opozorila i. sl. predložiti 8 dni pred zborovanjem!

Sklepi in predlogi: 1. Smo odločno proti zvišanju posmrtninskih odtegljajev US. 2. JUU naj posreduje za vrnitev odtegljajev doklade ob povišicah za november, obljubljenih v vrnitev v februarju. 3. Prihodnje zborovanje kot »Gospodarski dan« imamo 12. marca t. l. 4. Smo za skupno zborovanje maja t. l. v Murski Soboti — po dogovoru. 5. Ze redkejšje dolžnike na članarini ponovno zovemo k — spreobrnitvi!

Vaude Mirko, preds. Janko Šajna, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LASKO je zborovalo ob udeležbi 66 članov v soboto, 12. t. m., ob 8. uri v Zidanem mostu.

Zbor je bilo smatrati kot uradno slovo od vseh onih članov, ki so bili — v zadnjem času — upokojeni, a so po srcu in naruri še »trdnjave«. Zato se je priridite udeležil tudi sekcijski predsednik tov. Metod Kumelj.

Takoj uvodoma so bile po daljšem prilozostnem govoru tov. predsednika Kislingerja izročene častnim članom: tov. Lebarju, Playšaku in Bučarju častne diplome, ki jih je narisal tov. Mahkota Milan. Tudi tov. Kumelj je ves ginjen izpregovoril v slovo.

Po tem uradnem delu je podal tov. Kumelj obširno situacijsko poročilo, ki je obsegalo vse markantne točke dela, ki ga je procvit in dobrobit stanu trenutno vršita sekcija in združenje.

Referiral pa je tudi priznani jezikoslovec — striček slov. kottička v ljubljanskem radiju — dr. Kolarič. Po sila zanimivem referatu: Novi slov. pravopis in šola, v katerem se je dotaknil predavatelj vseh vršin in hih, oz. pomanjkljivosti tega dela, je sledila obširna debata. Posebno zanimanje je žela njegova študija o začetnem bralnem pouku. Tov. Musar, ki je posebno živo posegal v razgovor, še predlaga, naj g. doktor objavi referat v Popotniku.

O naših gospodarskih ustanovah pa je h kraju izpregovoril še tov. L. Hofbauer, ki pripominja, da je število članov pri U. T. v našem društvu naraslo v zadnjem času na 36, kar znači, da smo Lascani na 3. mestu — med 44 edinicami drav. banovine.

Važnejših sklepov ter resolucij tokrat ne navaja kronika našega društvenega poslovanja, a kljub temu je bilo zborovanje prijetno in uspešno.

Prihodnje se snidemo predvidoma v aprilu, tokrat pa pričakuje uprava številnejšo udeležbo.

J. Kislinger, preds. Mahkota M., tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

UREDNIŠTVO JE PREJELO

—k Slovenski materi, je naslov zbirke mladinskih iger namenjenih za materinsko proslavo, ki jo je izdala založba Mladi oder. Zbirka obsega 6 iger, od teh eno spevoigro. Za to je izdana tudi Glasbena priloga k prvemu in drugemu delu zbirke mladinskih iger. Cena zbirki Slovenski materi 20 din, a Glasbeni prilogi 8 din. Oboje se naroča v Knjigarni Učiteljske tiskarne.

—k Dr. Margareta Raunert: »Kako naj se žena nečuje«. Priročnik za negovanje lepote. Prevedla Marija Brvarjeva. Izdala »Žena in dom« v Ljubljani 1938. Cena za naročnice 30 dinarjev. Knjiga obsega navodila za nego kože in las. kakor tudi navodila za odstranjevanje okvare polti in okvare las.

—k Za pridne roke, VII. del. Po C. Mertens-Goetejesovi priredila Angelica Podgornikova. Izdala založba lista »Žena in dom«, Ljubljana 1938. Cena za naročnice 30 dinarjev. Naročnice prejemaajo za 68 din letne naročnine poleg revije »Žena in dom« tudi redne publikacije te založbe. VII. zvezek »Za pridne roke« vsebuje navodila za izdelavo najraznovrstnejših čipk in bo gotovo dobrodošel našim tovarišicam, ki poučujejo ročna dela.

—k 7. številka »Roditeljskega lista«, ki je te dni izšla, je zelo pestra in aktualna. Vsebina je sledeča: M. Lešnik: »Družina«, kjer se zavzema za večjo gmetno in s tem moralno podporo družinam od strani države. E. Deisinger: »Stara mati ima pravo«. F. Martinc: »Opazujmo otroka!«. A. Silvini: »O otroškem gledališču«. Dr. F. Zgeč: »Ali mora otrok ubogati?«. G. Šilih: »Dnevni red v otrokovem življenju«. I. Potrč: »Ko smo se ženili«. V. Jagodič: »O zaščiti vajencev pri nas«. Vzgojni nasveti. Zdravstveni nasveti. Knjižni kotiček, J. Levstik: »Naše noše«. Precej zanimivosti piše tokrat v rubriki »Roditeljski pokreti«.

—k Tehnika in gospodarstvo, S. I.—2. številko IV. letnika je začel izdajati to revijo Socialno ekonomski institut v Ljubljani. Letna naročnina 60 din. Socialno ekonomski institut si je nadel nalogo, proučiti gospodarsko, socialno in kulturno stanje slovenskega ljudstva ter najti sredstva in način za njihov socialni in gospodarski dvig. Tej nalogi bo služila revija Tehnika in gospodarstvo.

—k »Gruda«, mesečnik za kmetško prosveto. Izšla je 2. številka »Grude«. Spominu 365 letnice kmetskih puntov je posvečena pesem »Tlačanski pozivi«, kateri sledi obravnava slovenskih kmetijskih puntov: »Vzroki puntov« in »Prebujenje zatiranih«, dalje članke »Enemu s kapo, drugemu s šakom«, itd. — »Gruda« se naroča pri upravi v Ljubljani, Tavčarjeva ulica 1, in stane celoletno 25 din.

Učiteljski pevski zbor JUU

Emil Adamič

—pev Prihodnji pevski tečaj bo od 17. do 20. marca t. l. Začetek tečaja je 17. marca ob 10. uri dopoldne v dvorani Saveza grafičnih delavcev v Ljubljani, Masarykova c. 14, četrto nadstropje. Pevske vaje se bodo vršile ločeno po glasovih. Tečaj je obvezen za vse one, ki se mislijo udeležiti turneje. — Izšla je pevska edicija »Materinski dan«. Tovariši, posegajte po njej! Tajništvo.

Šolski radio

—r XXIV. Torek, 15. marca, in petek, 18. marca: S kolesom na svetovno razstavo v Pariz in nazaj; dialog — izvajata g. Mirko Demšar in g. Silvo Mehora. I. del. Iz Ljub-